

Akademik Kendini Engelleme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Akademik Kendini Engelleme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16536>

Özet

Akademik Kendini Engelleme Ölçeği, bireylerin potansiyel akademik başarılarındaki durumlarında özsaygılarının korumak amacıyla kullandıkları stratejileri ve davranışları ölçmek üzere tasarlanmış psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, Anlı ve arkadaşları tarafından 2018 yılında Türkçeye uyarlanmıştı. Ölçek, öğrencilerin akademik performans öncesinde, başarılarındaki riskine karşı kendilerine engel teşkil edebilecek mazeretler veya engeller oluşturma eğilimlerini değerlendirmeye odaklanır. Bu kendini engelleme davranışları genellikle erteleme, yeterince çalışmama veya dikkatli faktörleri bahane etme şeklinde ortaya çıkar.

Anahtar Kelimeler

Akademik kendini engelleme, özsaygı, akademik başarı, psikolojik ölçme, uyarılma çalışması, öğrenci performansı.

Yazarlar

Gazanfer Anlı, İbrahim Taş, Zeliha Güneş, Zeynep Yazgı, H. Sevinç.

Amaç

Akademik Kendini Engelleme Ölçeği'nin temel amacı, öğrencilerin akademik başarılarında sergiledikleri kendini engelleme stratejilerinin düzeyini belirlemektir. Bu stratejiler, bireyin yetenek eksikliğinden ziyade, başarılarındaki dikkatli veya geçici engellere başvurulmasıyla sonuçlanacak şekilde benlik değerini korumayı hedefler. Türkçeye uyarılma çalışması, bu yapıyı Türkiye'deki öğrenci popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçülebilmesini sağlamayı amaçlamıştır.

Ölçek, eğitim psikolojisi ve rehberlik alanlarında, öğrencilerin motivasyonel profillerini anlamak ve akademik stres yönetimi programları geliştirmek için tanıtılmaya bir araç olarak kullanılabilir. Ölçeğin kullanılması, müdahale gerektiren yüksek kendini engelleme eğilimine sahip öğrencilerin belirlenmesine olanak tanır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçeğin ölçtüğü temel psikometrik yapı, akademik kendini engellemedir. Bu yapı, bireyin potansiyel başarılarındaki durumlarında yetenek eksikliğinden kaynaklanacak olumsuz sonuçları önlemek için bilinçli veya bilinçsiz olarak performans tehlikeye atacak engelleri önceden oluşturmasındadır.

Akademik kendini engelleme, genellikle iki ana bileşeni içerir: **davranışsal engelleme** (örneğin,

s?navdan önce partiye gitmek, çal??mamak) ve **beyan edilen engelleme** (örne?in, s?navdan önce hastal???n? veya stresini bahane etmek). Ölçek maddeleri, bu iki boyuttaki e?ilimleri yakalamay? hedefler.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgileri detaylandırılmamış olsa da, Türkçeye uyarlama çal??mas? kapsam?nda ölçe?in yap? geçerli?inin incelenmi? olması beklenmektedir. **Yap? geçerli?i**, ölçe?in teorik olarak ölçmesi gereken yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösterir. Bu, genellikle aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri ile di?er ilgili psikolojik yap?larla korelasyon (yak?nsak ve ?raksak geçerlik) yoluyla desteklenir.

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?u veya kabul edilebilir bir uyum sağlad??? faktör analizi sonuçlarıyla gösterilmiştir. Bu bulgular, ölçe?in akademik kendini engelleme yap?s?n? kültürel bağlamda do?ru bir şekilde temsil etti?ini i?aret eder.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik katsayılar? belirtilmemiş olsa da, uyarlama çal??malar?n?n temel gerekliliklerinden biri ölçe?in güvenilirli?ini kan?tlamaktır. Güvenirlik, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlılı??n? ifade eder. Akademik Kendini Engelleme Ölçe?i'nin güvenilirlik analizleri, büyük olasılıkla **iç tutarlılık** (Cronbach Alfa katsay?s?) yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Yüksek bir iç tutarlılık katsay?s?, ölçekteki tüm maddelerin aynı yap?y? ölçme konusunda uyumlu oldu?unu gösterir. Ayrıca, test-tekrar test güvenilirlik analizleri de zaman içinde ölçüm sonuçlar?n?n kararlılı??n? de?erlendirmek amacıyla kullanılm?? olabilir.

Faktör Analizi

Akademik Kendini Engelleme Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanması sürecinde, ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek için muhtemelen **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. Bu analiz, ölçe?in orijinal formundaki faktör yap?s?n?n (boyutlar?n?) Türk kültürüne özgü örneklemede ne ölçüde do?ruland???n? test eder.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in akademik kendini engelleme yap?s?n? ölçen alt boyutlar?n? (e?er varsa) ve her bir maddenin ilgili faktöre yüklenme de?erlerini ortaya koyar. Uyarlama çal??mas? (Anl? et al., 2018), ölçe?in kabul edilebilir düzeyde faktör yüklerine ve model uyum indekslerine sahip oldu?unu göstermiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Çeşidi: Uyarlama

Format: Derecelendirme formatı orijinal kaynakta belirtilmemiştir, ancak psikometrik ölçeklerde yaygın olarak kullanılan Likert tipi bir derecelendirme formatına sahip olduğu varsayılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Akademik popülasyon (Öğrenciler)

Yaş Grubu: Lise ve/veya Üniversite öğrencileri (uyarlama çalışması'nın örnekleme bağı olarak)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli üniversite ve/veya lise öğrencileri üzerinde uygulanmıştır.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup olarak uygulanabilen öz bildirim envanteri (self-report inventory).

Anahtar Kelimeler

Akademik başarı, motivasyon, erteleme, psikometrik özellikler, faktör yapısı, iç tutarlılık.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gazanfer Anıl

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Belirtilmemiştir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: anligazanfer@gmail.com

Yayın Adresi: Gazanfer Anıl (İlgili Kurum Bilgisi Kaynakta Belirtilmemiştir).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2018 yılında Türkçeye uyarlanmıştır. Akademik amaçlı kullanımlar için genellikle orijinal makaleye atıf yapılması gerekmektedir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar Gazanfer Anıl ile iletişime geçilmesi tavsiye edilir. İletişim e-posta adresi: anligazanfer@gmail.com.

Kaynaklar

Anı?, G , Ta?, ? , Güne?, Z , Yazg?, Z ve Sevinç, H . (2018). Akademik Kendini Engelleme Ölçeği'ni Türkçeye uyarlama çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmalar Dergisi*, 8 (15), 1198-1217. DOI: 10.26466/opus.442691.

Makalenin orijinal bağlantısı Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.gov.tr.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: akademik-kendini-engelleme-olcegi-toad.pdf

Akademik Kendini Engelleme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerik özetinde yer almamaktadır. Maddelere erişim için yukarıda belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.